

SKAIDROJOŠS APRAKSTS – DARBU ORGANIZĒŠANAS PROJEKTS

Darba organizācijas projekts (turpmāk DOP) izstrādāts **Gulbenes 2.vidusskolas internāta ēkas pārbūvei Līkā ielā 19a, Gulbenē, Gulbenes novadā**, būvniecības projekta ietvaros paredzēto būvdarbu organizācijas nodrošināšanai.

Projekta saturs

1. Ievads.
2. Būvlaukuma organizācija.
 - 2.1. Būvlaukuma organizācijas shēma.
 - 2.2. Būvdarbu veikšanas vietu norobežošana.
 - 2.3. Pagaidu ēkas un būves.
 - 2.4. Satiksmes organizācija būvlaukumā.
3. Būvdarbu veikšana.
 - 3.1. Būvdarbu veikšanas secība.
 - 3.2. Būvniecības sagatavošanas darbi.
4. Būvdarbu veikšanas dokumentācija.
5. Būvdarbu kvalitātes kontrole.
6. Vides aizsardzības prasības būvdarbu laikā.
7. Darba aizsardzības un ugunsdrošības pasākumi.
 - 7.1. Darba drošības prasības, strādājot augstumā.
 - 7.2. Darba drošības prasības, sākot darbu.
 - 7.3. Darba drošības prasības, darbu beidzot.
 - 7.4. Ugunsdrošības pasākumi.
8. Darba aizsardzības plāns.
9. Būvniecības ilgums.

1. Ievads.

Gulbenes 2.vidusskolas internāta ēkas pārbūves darbu organizēšanas projekts izstrādāts, pamatojoties uz izstrādātā pārbūves būvprojekta daļām (sadalam) un sekojošiem spēkā esošiem Latvijas būvnormatīviem un normatīvu aktiem:

- Vispārīgie būvnoteikumi (2014.g 19.08. Ministru Kabineta noteikumi Nr. 500, sadaļa IX „Būvdarbu organizēšana”);
- Ēku būvnoteikumi (2014.g 02.septembrī Ministru Kabineta noteikumi Nr. 529, sadaļa 6.2. „Darbu organizēšanas projekta saturs”);
- LR „Darba aizsardzības likums” un tā papildinājumiem – MK noteikumiem Nr.660 „Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtībā”, - 02.10.2007.g.;
- Darba aizsardzības prasības, veicot būvdarbus (Ministru Kabineta noteikumi Nr.358 - 01.07. 2014. g.);
- Darba aizsardzības prasības darba vietās (Ministru Kabineta noteikumi Nr.359 - 28.04. 2009. g.);
- MK noteikumiem Nr.372 “ Darba aizsardzības prasības, lietojot individuālos aizsardzības līdzekļus ”;
- MK noteikumiem Nr.400 “ Darba aizsardzības prasības drošības zīmju lietošana ”;
- LR MK 17.02.2004. noteikumi Nr. 82 „ Ugunsdrošības noteikumi ”.
- un Latvijas būvnormatīvos noteikto būvdarbu veikšanas kārtību.
- Darbu organizēšanas projekts izstrādāts lai:
 - ēkas pārbūves būvdarbu laikā nodrošinātu ēkas mehānisko stiprību un stabilitāti;
 - ēkas būvdarbu laikā nodrošinātu ēkas aizsardzību pret mehāniskiem bojājumiem;
 - ierobežotu uguns un dūmu rašanos, ka arī izplatīšanos, nodrošinātu cilvēku evakuāciju un iespēju, efektīvi veikt ugunsdzēsības pasākumus;

Darba aizsardzības pasākumi veicami atbilstoši šī būvprojekta darba aizsardzības un ugunsdrošības sastādītam plānam. Ja šajā darba aizsardzības un ugunsdrošības plānā kādā jomā nav noteiktas konkrētas prasības, tad galvenais būvuzņēmējs darbus organizē koordinē, ievērojot LR “ Darba aizsardzības likuma ” un tā papildinājumu – MK noteikumu Nr.660 „ Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtībā ”, MK noteikumu Nr. 358 – “ Darba aizsardzības prasības, veicot būvdarbus ” un MK noteikumu Nr. 82 „ Ugunsdrošības noteikumi ” prasības.

Visi celtniecības – montāžas - demontāžas darbi veicami stingrā saskaņā ar izstrādāto pārbūve būvprojektu

- nodrošinātu higiēniskumu, nekaitīgumu cilvēku veselībai un videi;
- nodrošinātu mehānismu, iekārtu un aprīkojuma drošību un drošu ekspluatāciju.

2. Būvlaukuma organizācija.

2.1. Būvlaukuma organizācijas shēma.

Būvlaukuma sagatavošanas un būvdarbu ģenerālplānu skatīt darbu organizēšanas projekta rasējuma lapā DOP – 2.
Būvlaukums organizēts gruntsgabala robežās.

2.2. Būvdarbu veikšanas vietu norobežošana.

Lai izvairītos no cilvēku iekļūšanas bīstamajās zonās, tās jānorobežo ar aizsargnožogojumiem atbilstoši VS 23407-78 (VS 12.4.059-89), kurš nosaka funkcionālas nozīmes nožogojumu ar aizsargājošām, drošības un brīdinājuma funkcijām, kā arī nožogojumu uzstādīšanas vietu (iekšējo un ārējo) un stiprinājuma veidus. Minētajam standartam jābūt pieejamam atbildīgajam būvdarbu vadītājam un jāatrodas būvobjektā. Uz būvniecības laiku teritoriju paredzēts ierobežot ar pagaidu žogu no saliekamiem mobila žoga posmiem (piem.Bekaert tipa) **h=2,0 m**, (žoga garums **katrai daļai precizējams darbu veikšanas kārtībā**), kā arī bīstamās zonas daļēji ar signāllentām.

Būvdarbu laikā ēka netiks ekspluatēta, jo būvdarbus plānots veikt tikai vasaras mēnešos, kad mācības nenotiek. Ēkas pārbūves darbi notiks pa daļām. Uz būvdarbu veikšanas laikui, ārējās durvis ir noslēgtās un ieeja/izeja notiek pa citām durvīm. Lai nodrošināt cilvēku drošo kustību, virs durvīm izbūvēt pagaidu nojumi (min. nojumes platums 3.0 m). Objekta nožogojumā paredzēts ierīkot vienu iebrauktuvi ar divveramiem vārtiem, vārtu platums 4,0 m, un vienus vārtus rezerves izbraukšanai no teritorijas

2.3. Pagaidu ēkas un būves.

Būvobjekta teritorijā paredzēts izvietot sekojošas pagaidu ēkas un būves:

- strādājošo sadzīves mājiņa (pārvietajamā, konteineru tipa,);
- biotualets ;
- ugunsdrošības vairogs.;
- būvtafelis, kas noformēta atbilstoši Krustpils novada pašvaldības apbūves noteikumu prasībām;
- būvmateriālu nokraušanas laukums

2.4. Satiksmes organizācija būvlaukumā.

Autotransporta piebraukšana būvlaukumā organizēta no iebraukšanas celiņa, uzstādot pie iebrauktuves pagaidu vienas vārtus.

3. Būvdarbu veikšana.

3.1. Būvdarbu veikšanas secība.

Ieteicama sekojoša pārbūves būvdarbu izpildes secība:

- būvlaukuma sagatavošanas darbi, ugunsdrošības vairoga uzstādīšana;
- būvprojektā paredzēto ēkas pārbūves būvdarbu izpilde;
- būvprojektā paredzēto ēkas pārbūves inženiertīklu izbūve;
- būvprojektā labiekārtošanas darbu izpilde;
- teritorijas sakopšanas darbi;
- būvlaukuma elektroapgāde;
- būvgрузu konteineru novietnes ierīkošana .

3.2. Būvniecības sagatavošanas darbi.

Būvniecības sagatavošana būvlaukumā uzsākama tikai pēc Darbu veikšanas projekta saskaņošanas (ar būvuzraugu un Pasūtītāju) un būvatļaujas saņemšanas.

Būvmateriālu nokraušana notiks uz zemes. Būvizstrādājumus nedrīkst nokraut uz esošām ēkas konstrukcijām (jumtu, pārsegumu un citām konstrukcijām). Pieļauta slodze uz ēkas konstrukcijām 150 kg/m².

Ēkas konstrukcijas netiek pārbūvētas, izņemot dažas starpsienas un ailes Slodžu ietekmes uz ēkas konstrukciju nav.

Pirms būvdarbu uzsākšanas, galvenais būvuzņēmējs veic visas teritorijas aizsardzības darbus pret nelabvēlīgām dabas un ģeoloģiskām parādībām, ka arī esošās apbūves apstākļos iezīmē un norobežo bīstamās zonas, nosprauž esošo pazemes komunikāciju un citu būvju asis, vai iezīme to robežas, ka arī nodrošina transportam un gājējiem drošu pārvietošanu un pieeju esošajām būvēm un infrastruktūras objektiem.

Būvniecības sagatavošanas darbu laikā nepieciešams veikt sekojošus pasākumus:

- Atbildīgā būvdarbu vadītāja saistību rakstu;
- Pagaidu piebraucamo ceļu un laukumu ierīkošana, ievērojot projektējamās darba robežas;
- Pagaidu nožogojuma ierīkošana;
- Būvdarbu vadītāja un strādnieku sadzīves telpu ierīkošana;
- Būvmateriālu nokraušanas laukuma ierīkošana;
- Būvtāfeles ierīkošana pie ieejas būvlaukumā;
- Būvgрузu konteineru novietnes ierīkošana – paredzētais būvgрузu apjoms **35,0 kub.m.**

Visi ēkas siltināšanas un apdares darbi tiks veikti no sastatnēm (skat. DOP-3)
Ēkas apdares darbi notiks pa posmiem (vienai fasādei vai visām fasādēm kopā). **Paredzētais sastatņu daudzums vienai fasādei - ~290 m² .** Būvdarbu ģenerālplānā sastatnes izvietojums parādīts shematiski (ēkas vienā pusē).

Pirms būvdarbu uzsākšanas fiksēt patērētās elektroenerģijas uzskaites skaitītāja rādījumu un sastādīt aktu, pieaicinot par attiecīgas elektroenerģijas uzskaites iekārtas ekspluatāciju atbildīgas organizācijas pilnvarotu pārstāvi.

4. Būvdarbu veikšanas dokumentācija.

Būvdarbu veikšanas laikā regulāri jāaizpilda būvdarbu un autoruzraudzības žurnāli. Jāaizpilda segto darbu pieņemšanas aktus un nozīmīgo konstrukciju pieņemšanas aktus (metāla siju un stabu uzstādīšanai).

Darbu turpināšana bez minēto aktu noformēšanas aizliegta. Sastādītos aktus reģistrē būvdarbu žurnālā. Būvdarbu žurnālā reģistrē arī būvei piegādāto būvmateriālu sertifikātus un citus materiālu kvalitātes apliecinājošus dokumentus.

5. Būvdarbu kvalitātes kontrole.

Saskaņā ar Vispārīgo būvnoteikumu XIII sadaļas, 133.p., būvniecības kontroli veic būvinspektoru reģistrā reģistrēts būvinspektors. Būvinspektoram ir aizliegts stāties darba tiesiskajās attiecībās ar būvkomersantu un sniegt būvniecības pakalpojumus. Par katru pārbaudi būvinspektors sagatavo atzinumu.

Pēc būvdarbu sākšanas būvinspektors kontrolē būvniecības procesu , apsekojot būvdarbu veikšanas vietu atbilstoši būvuzraudzības plānam.

Veicot būvobjekta pārbaudi, būvinspektors pārliecinās, kā:

- būvdarbu veikšanai ir saņemta būvatļauja un pirms ta uzsākšanas ir izpildīti būvatļaujas nosacījumi vai arī pirms būvdarbu veikšanas būvvaldē ir akceptēta apliecinājuma karte vai paskaidrojuma raksts un normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos pirms to uzsākšanas ir iesniegti un reģistrēti nepieciešamie dokumenti;
- būvlaukumā atrodas būvdarbu veikšanai nepieciešamā dokumentācija, tai skaitā būvizstrādājumu atbilstību apliecinājoši dokumenti;
- būvdarbi būvlaukumā notiek, ievērojot vides prasības;
- tiek veikta autoruzraudzība vai būvuzraudzība, ja to nepieciešamību nosaka normatīvie akti, tai skaitā tiek ievērots būvuzraudzības plāns;
- būvdarbu veikšanai ir spēkā esoša obligātās civiltiesiskās apdrošināšanas polise;
- būvlaukumā atrodas atbildīgais būvdarbu vadītājs un veic tam noteiktos pienākumus.

Par būvdarbu kvalitāti ir atbildīgs būvdarbu veicējs. Būvdarbu kvalitāte nedrīkst būt zemāka par Latvijas būvnormatīvos un attiecīgajos standartos, apbūves noteikumos un citos normatīvajos aktos vai būvdarbu līgumā noteiktajiem būvdarbu kvalitātes rādītājiem.

6. Vides aizsardzības prasības būvdarbu laikā.

- Būvniecības darbu laikā nodrošināt apkārtējāsvides un virszemes ūdens objektu aizsardzību no piesārņošanas ar būvmateriālu atkritumiem un naftas produktiem no celtniecības tehnikas;
- Būvdarbu laikā radušos sadzīves un bīstamos atkritumus savākt īpaši tam paredzētās vietās un apsaimniekošanu veikt atbilstoši "Atkritumu apsaimniekošanas likuma" 13.un 14.pantiem, atkritumus nodot atkritumu apsaimniekotājiem, kuri ir saņēmuši attiecīgo atkritumu veidu apsaimniekošanas atļaujas;
- Aizliegts sajaukt būvdarbu laikā radušos sadzīves un bīstamos atkritumus atbilstoši "Atkritumu apsaimniekošanas likuma" 16.pantam.

Atkritumu apsaimniekošanu veikt saskaņā ar vietējās pašvaldības saistošos noteikumus noteikto atkritumu apsaimniekošanas plānu.

Būvgrižu savākšanas un izvešanas noteikumi jānorāda Darbuzņēmēju līgumos. Izvedot būvgrižus, tos jānosedz ar brezentu vai speciālu tīklu.

7. Darba aizsardzības un ugunsdrošības pasākumi.

Pirms darbu uzsākšanas būvlaukumā darba devējs veic nodarbināto darba drošības un veselības aizsardzības apmācību, kas ietver:

- Ievadinstruktāžu, nodarbinātajam stājoties darba attiecībās ar darba devēju;
- Instruktažu darba vietā: sākotnējo-uzsākot darbu objektā, atkārtoto, neplānoto un mērķa instruktažu.

Pēc strādājošo zināšanu pārbaudes, instruktažas veicējs veic atzīmes attiecīgos darba instruktažas žurnālos.

Pirms būvdarbu uzsākšanas nozīmētais darba drošības koordinators sastāda objekta darba aizsardzības plānu, saskaņā ar MK noteikumu Nr.92 IV nodaļu, ka arī nosūta Valsts darba inspekcijai iepriekšēju paziņojumu par būvdarbu veikšanu. Sastādīto darba aizsardzības plānu un iepriekšējā paziņojuma par būvniecības uzsākšanu kopijas darba aizsardzības koordinators novieto būvobjektā visiem pieejamā labi redzamā vietā un nepieciešamības gadījumā regulāri atjauno.

Darba aizsardzības koordinatora prasību izpilde būvdarbos nodarbinātajām personām ir obligāta.

Būvlaukumā galvenais būvuzņēmējs izstrādā būvobjekta iekšējās kārtības, darba drošības, ugunsdrošības un apsardzes noteikumus, ievērojot Latvijas Republikas likumus un saistošos normatīvos aktus. Ar augstāk minētajiem noteikumiem Galvenais būvuzņēmējs iepazīstina visus darbuzņēmējus un būvniecības procesā iesaistītas personas, ja viņu darbs ir saistīts ar būvobjekta apmeklēšanu, par to apliecinot ar savu parakstu reģistru žurnālā.

Būvuzņēmējs organizē visu darbinieku veselības uzraudzību, īpaši vēršot uzmanību darbiniekiem, kuru darbs saistīts ar kāpšanu un strādāšanu augstumā, saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr.527 "Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude" (spēkā no 17.06.2004.).

Būvobjektā jāiekārto ar informācijas zīmēm apzīmētas pirmās medicīniskas palīdzības sniegšanas vietas (atkarībā no nodarbināto skaita un piekļūšanas), sakari neatliekamās palīdzības izsaukšanai ar norādītiem tālruņa numuriem attiecīgā dienesta izsaukšanai (ugunsdzēsības un glābšanas, policijas, ātrās medicīniskas palīdzības un citi dienesti) .

Visi nodarbinātie jānodrošina ar atbilstošiem individuālas aizsardzības līdzekļiem ar EC marķējumu un atbilstošām lietošanas instrukcijām (īpaša uzmanība tiek pievērsta galvas aizsardzībai (aizsargķiveres) un atbilstošiem darba apaviem (ar pēdu, purngala aizsardzību). Būvdarbu vadītājs kontrolē IAL (individuālo aizsardzības līdzekļu) pielietošanu atbilstoši darba aizsardzības instrukcijai, būvobjekta iekšējās kārtības un Ministru kabineta noteikumu Nr. 372 "Darba aizsardzības prasības, lietojot individuālas aizsardzības līdzekļus" prasībām.

Būvobjektā izmantotajam darba aprīkojumam ir jābūt ar EC marķējumu un ar atbilstošām lietošanas instrukcijām. Būvobjektā izmantotajam darba aprīkojumam, kurš ir iekļauts bīstamo iekārtu sarakstā, saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr.384 "Noteikumi par bīstamajām iekārtām", ir jāveic uzraudzība saskaņā ar Latvijas Republikā izdoto likumu "Par bīstamo iekārtu tehnisko uzraudzību". Šo iekārtu apkalpojošais personāls ir speciāli apmācīti darbinieki (operatori, vadītāji, stropētāji), kuriem ir apliecināti dokumenti. Prasību ievērošanu kontrolē galvenā būvuzņēmēja atbildīgais būvdarbu vadītājs.

Būvuzņēmējam organizējot darbinieku apmācību, tos obligāti jāapmāca drošai smagumu celšanai un pārvietošanai saskaņā ar MK noteikumu Nr.344 "Darba aizsardzības prasības, pārvietojot smagumus" prasībām.

Par darba aizsardzības un ugunsdrošības plāna prasību ievērošanu un realizēšanu atbildīgs ir Galvenā būvuzņēmēja atbildīgais būvdarbu vadītājs.

7.1. DARBA DROŠĪBAS PRASĪBAS, STRĀDĀJOT AUGSTUMĀ

Visi darbi, kuros strādājošais atrodas 1,5m un augstāk no drošas atbalsta plaknes, veicami saskaņā ar LR MK 2002. gada 09.12. noteikumu Nr. 526 "Darba aizsardzības prasības, lietojot darba aprīkojumu un strādājot augstumā" prasībām.

Darba devējs nodrošina, lai nodarbinātie, kas strādā augstumā (1,5 m un augstāk), darbu veic uz stabilas un drošas virsmas, neradot risku savai un citu drošībai un veselībai, kā arī ievērojot ergonomikas prasības un principus. Strādājot augstumā, kāpnēs par darba vietu izmanto vienīgi tad, ja risks nodarbināto drošībai un veselībai ir samazināts līdz minimumam un ja darba aprīkojumu lieto neilgu laiku vai darba laukumam ir specifiski apstākļi, kuros darba devējs nevar mainīt (pārveidot).

Atļauju strādāt augstumā var saņemt tikai tad, kad būvdarbu vadītājs vai meistars kopā ar brigadieru ir apskatījuši nesošās konstrukcijas atbilstību Darbu veikšanas projektā norādītajam. Darbu izpildē jāvadās pēc VS 12.3.040-86 prasībām.

Darba vietas un to pieejas, kas atrodas augstāk par 1,3 m, kā arī, ja to attālums no iespējamās krišanas vietas ir lielāks par 2 m, jānodrošina ar pagaidu nožogojumiem.

Drošības josta jānostiprina vietās, ko norāda darbu vadītājs. Instrumenti jātur speciālā kastē vai somiņā.

Aizliegts izmantot elektriskos un pneimatiskos instrumentus augstumā, kas lielāks par 2,5 m no atbalsta virsmas.

Ja rodas avārijas situācija, strādājošiem nekavējoties jāpārtrauc darbs, jāizslēdz visas darbojošās iekārtas un jāveic nepieciešamie drošības pasākumi, bet ja tas nav iespējams, darbs jāpārtrauc, līdz bīstamība ir novērsta.

Darbus augstumā atļauts veikt vienīgi tad, ja laika apstākļi nerada risku nodarbināto drošībai un veselībai.

7.2. DARBA DROŠĪBAS PRASĪBAS, SĀKOT DARBU

Pirms darba uzsākšanas jāuzvelk spectērps, jāuzliek aizsargķivere un jāuzvelk cimdi. Pirms darbu sākuma jāpārlicinās par aizākēšanas un iežogojšanas ierīču izturību un stabilitāti, kā arī vai var droši pārvietoties. Nepieciešamības gadījumā novietot un nostiprināt pārnēsājamās trepes.

Jāsagatavo tara, instrumenti, palīgierīces, kas nepieciešamas darbam. Jāpārbauda, vai tie ir darba kārtībā.

7.3. DARBA DROŠĪBAS PRASĪBAS, PĀRVIETOJOT SMAGUMUS

Pārvietojot smagumus, jāievēro sekojošas prasības:

- 1) Pārvietojamā krava nedrīkst būt pārāk smaga vai liela,
- 2) Krava nedrīkst būt neparocīga vai grūti satverama,
- 3) Kravai jābūt stabilai, tās saturs nedrīkst sakustēties,
- 4) Krava jāpārvieto, turot tuvu pie ķermeņa, izvairoties no ķermeņa saliekšanas vai pagriešanas,
- 5) Kravas pārvietošanas vieta nedrīkst būt pārāk šaura, tai jābūt pietiekami apgaismotai,
- 6) Pamatne, pa kuru pārvietojas strādnieks ar kravu, nedrīkst būt slidena,
- 7) Nav pieļaujama kravas pārvietošana ar rokām lielā attālumā.

7.4. DARBA DROŠĪBAS PRASĪBAS, DARBU BEIDZOT

Aizliegts atstāt darba vietā uzliesmojošus materiālus un viegli uzliesmojošu šķidrumu tukšo taru. Tukšo taru jānoliek tās glabāšanas vietās.

Maiņas beigās un beidzot darbu, jāsavāc materiāla atgriezumus un atkritumus.

Nodot instrumentus, materiālus un inventāru noliktavā vai nolikt paredzētā vietā. Paziņot darbu vadītājam par bojājumiem vai traucējumiem, kas radušies darbu laikā.

7.5. UGUNSDROŠĪBAS PASĀKUMI

Par ugunsdrošības prasību ievērošanu būvobjektā un būvdarbu izpildes gaitā atbild būvdarbu veicējs (būvētājs vai būvuzņēmējs). Ugunsdrošības prasības, veicot būvdarbus, nosaka Ministru kabineta noteikumu Nr.82, izdotu Rīgā, 2004. gada 17. februārī, 8. nodaļa.

Būvobjektu jānodrošina ar ugunsdrošībai lietojamajām drošības zīmēm atbilstoši LVS 446 prasībām.

Aizliegts izmantot atklātu uguni tuvāk par 10 metriem no vietām, kur notiek vielu vai materiālu sajaukšana ar sprādzienbīstamām, viegli uzliesmojošām vai uzliesmojošām vielām.

Objektā redzamās vietās jābūt norādītam evakuācijas ceļu plānam. Evakuācijas ceļus aizliegts aizkraut ar dažādiem materiāliem vai kā citādi radīt apgrūtinājumus cilvēku izklūšanai no bīstamās zonas.

Saskaņā ar LBN 201-15 2.p., 2.1.p. un 5.2.p. noteikumiem pārbūvējamām objektam ir **II izmantošanas veids.**

Ēkas ugunsnoturības pakāpe – U2b .Būvju būvkonstrukciju minimālās būvizstrādājumu ugunsreakcijas klases atkarībā no būvju ugunsnoturības pakāpēm normētas LBN 201-15 pielikuma 1.tabulā.

8. Darba aizsardzības plāns.

Līdz darbu sākumam ir nepieciešams, lai sekojošie drošības tehnikas pamatpasākumi būtu izpildīti:

- nožogot visas darbu veikšanas zonas;
- uzstādīt brīdinājuma plakātus;
- būvstrādnieku sākuma instruktāža;
- uzstādīt papildus ugunsdrošības vairokus un ugunsdzēsamos aparātus stāvā.

1.1. Lai būvlaukumā nodrošinātu nodarbināto drošību un veselības aizsardzību, ir nepieciešams ievērot visas prasības, kuras reglamentē Ministru kabineta 2003.gada 25.februāra noteikumi Nr.92 „Darba prasības, veicot būvdarbus”, Ministru kabineta 2002.gada 09.decembra noteikumi Nr.526 „Darba aizsardzības prasības, lietojot darba aprīkojumu un strādājot augstumā”, Ministru kabineta 2002.gada 20.augusta noteikumi Nr.372 „Darba aizsardzības prasības, lietojot individuālos aizsardzības līdzekļus”, Ministru kabineta 2002.gada 06.augusta noteikumi Nr.344 „Darba aizsardzības prasības, pārvietojot smagus”, kā arī ievērot „Darba aizsardzības likuma”, „Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likuma” prasības.

1.2. Pamatojoties uz LR Ministru kabineta 2014.gada 19.augustā noteikumu Nr.500 „Vispārīgie būvnoteikumi” un “ Ēku būvnoteikumi” (2014.g. 02.septembrī Ministru Kabineta noteikumi Nr. 529) būvdarbu sagatavošanas procesā ir nepieciešams veikt organizatoriskus pasākumus, kā arī darbus būvlaukuma un ārpus tā, lai nodrošinātu būvdarbu sekmīgu norisi.

1.3. Ievērot darba aizsardzības prasības darba vietu iekārtošanai būvlaukumā, saskaņā ar MK 2003.gada 25.februāra noteikumu Nr.92 „Darba prasības, veicot būvdarbus” VI sadaļu:

- ierīkot energosadales iekārtas tā, lai nerastos ugunsgrēka risks, risks iegūt elektrotraumas, ko izraisa tieša vai netieša saskare ar energosadales iekārtām;
- evakuācijas ceļus, ejas un izejas ierīkot brīvas un tā, lai nodrošināt visātrāko nokļūšanu drošībā un pēc iespējas drošāko nodarbināto evakuāciju no visām darba vietām, ja rodas nopietnas un tiešas briesmas;
- evakuācijas ceļus, ejas un izejas ir nepieciešams apzīmēt ar atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām par drošības zīmju lietošanu (2002. 03.09 MK noteikumi Nr. 400 „Darba aizsardzības prasības drošības zīmju lietošanā”)
- būvlaukumu apgādāt ar ugunsdzēsšanas ierīcēm, kuriem jābūt redzamā un ērti pieejamā vietā;
- visas ugunsdzēsšanas ierīces regulāri jāpārbauda un jāuztur kārtībā;
- darba vietās nodrošināt pietiekamu svaiga gaisa pievadi, ņemot vērā darba raksturu un nodarbināto slodzi;
- temperatūrai darba vietā jābūt piemērotai darba metodēm un nodarbināto fiziskajai slodzei;
- darba vietām, telpām un satiksmes ejām jābūt pietiekami nodrošinātām ar dabisko gaismu un aprīkotām ar mākslīgo apgaismojumu tā, lai kopējais apgaismojums būtu pietiekams nodarbināto drošībai un veselībai;
- apgaismojuma instalāciju telpās, darba vietās un satiksmes ejās novietot tā, lai nodarbinātie netiktu pakļauti negadījuma riskam;
- ja nepieciešams, izmantot triecienizturīgos pārnēsājamās gaismas avotus;
- darba vietās, telpās un satiksmes ejās ar mākslīgo apgaismojumu, gadījumos, ja bojāta mākslīgā apgaismojuma dēļ var rasties nopietnas un tiešas briesmas, ierīkot pietiekamas intensitātes avārijas apgaismojumu;
- satiksmes ejām jābūt pietiekamā attālumā no durvīm, vārtiem, caurbrauktuvēm, gājēju celiņiem, gaitenīem un kāpņu laukumiem;
- būvlaukumā bīstamās zonas, kurām piekļūšana ir ierobežota, jānorobežo vai jāaprīko ar attiecīgām ierīcēm, lai nepieļautu nepiederošu personu iekļūšanu bīstamajās zonās;
- bīstamajās zonās strādājošos nodarbinātos ir jānodrošina ar aizsardzības līdzekļiem;
- bīstamajām zonām jābūt skaidri norādītām un apzīmētām atbilstoši normatīvajiem aktiem par drošības zīmju lietošanu darba vietās;

- darba vietas ierīkot tā, lai tie būtu pietiekami plašas, un lai pēc nepieciešamo iekārtu vai ierīču novietošanas nodarbinātie, veicot darbu, varētu brīvi pārvietoties;
- nodrošināt pirmās palīdzības sniegšanu un iespēju jebkurā laikā izsaukt personālu, kas ir apmācīts pirmās palīdzības sniegšanā;
- nodrošināt iespēju nelaimes gadījumā cietušos vai pēkšņi saslimušos nodarbinātos nogādāt vietā, kur viņiem tiek sniegta neatliekamā medicīniskā palīdzība;
- neatliekamās medicīniskās palīdzības un glābšanas dienestu adreses un telefona numuri norādīt skaidri redzamā vietā;
- vīriešiem un sievietēm ierīkot atsevišķas ģērbtuves vai, ja tas nav iespējams, nodrošināt ģērbtuves lietošanu atsevišķi vīriešiem un sievietēm;
- būvžoga ārpusē redzamā vietā jābūt nostiprinātai plāksnītei, uz kuras norādīta būvfirma un būvdarbu vadītājs, kā arī to adrese un telefona numurs;
- būvlaukumā nodarbinātos nodrošināt ar dzeramo ūdeni.

1.4. Ievērot darba aizsardzības papildu prasības darba vietu iekārtošanai ārpus telpām, saskaņā ar MK 2003.gada 25.februāra noteikumu Nr.92 „Darba prasības, veicot būvdarbus” VIII sadaļu.

- pārvietojamās vai stacionārās darba vietas, kas atrodas augstumā vai dziļumā, izveido stabilas un noturīgas, ņemot vērā nodarbināto skaitu, maksimālo slodzi, kāda tām būtu jāiztur, kā arī slodzes sadali, ārējās vides ietekmes faktorus, kam tās var tikt pakļautas;
- ja iepriekšminētā punktā darba vietu konstrukcijas, balsta ierīces vai citi elementi nav stabili, tos droši nostiprināt ar atbilstošiem līdzekļiem, lai izvairītos no jebkādas neparedzētas vai pēkšņas visas darba vietas vai tās daļu kustēšanās;
- darba vietu stabilitāti un noturību regulāri pārbaudīt arī pēc tam, kad mainīts darba vietas atrašanās augstums vai dziļums;
- būvlaukumā esošās energosadales instalācijas regulāri jāpārbauda un jāiztur kārtībā, pievēršot papildu uzmanību instalācijām, kuras pakļautas ārējās vides ietekmei;
- pirms būvlaukuma ierīkošanas attiecīgajā teritorijā esošās energosadales instalācijas identificēt, pārbaudīt un skaidri apzīmēt;
- ja būvlaukumā transportlīdzekļi pārvietojas zem elektropārvaldes līnijām, tad obligāti jāizvieto attiecīgas brīdinājuma zīmes un piekaramos aizsargus;

- ja tehniski nav iespējams aizsargāt nodarbinātos no krītošiem priekšmetiem, tad tos aizsargāt ar uztveršanas metodēm (piemēram, ar aizsargtīkliem, nosegtām gājēju ejām);
- materiālus un iekārtas izkārtot vai izvietot tā, lai novērstu sabrukšanas vai apgāšanās iespēju;
- ja nepieciešams, būvlaukumos ierīkot ar jumtu nosegtas ejas vai novērš piekļūšanu bīstamajai zonai;
- krišanu no augstuma novērst ar piemērotu aprīkojumu, izmantojot izturīgas pārvietojamās platformas ar pietiekami augstu galu un sānu aizsargnožogojumu, kas sastāv no galvenās margas un starpmargas, vai citu līdzvērtīgu aprīkojumu;
- darbu augstumā drīkst veikt tikai ar piemērotām iekārtām vai izmantojot kolektīvās aizsardzības līdzekļus (piemēram, sastatnes, platformas, drošības tīklus). Ja atbilstoša aprīkojuma lietošana nav iespējama darba rakstura dēļ, nodarbinātajiem jānodrošina drošu piekļūšanu darba vietai un apgādā ar individuālajiem aizsardzības līdzekļiem (drošības virvēm, jostām vai citām nostiprinošām drošības ierīcēm).
- sastatnes sagatavot, uzstādīt un uzturēt kārtībā, lai novērstu sabrukšanas iespēju un nejaušu izkustēšanos;
- sastatnes obligāti jāpārbauda pirms to ekspluatācijas uzsākšanas, periodiski ekspluatācijas laikā saskaņā ar sastatņu ražotāja pievienoto instrukciju, pēc pārvietošanas, pārveidošanas, negaisa, zemestrīces vai citiem apstākļiem, kas varētu ietekmēt sastatņu izturību vai stabilitāti, kā arī ja tās ilgāku laiku nav izmantotas;
- kāpnēm jābūt pietiekami izturīgām un uzturētām darba kārtībā;
- kāpnes drīkst izmantot piemērotās vietās un tikai tām paredzētajam mērķim;
- visām pacelšanas iekārtām un to aprīkojumam, sastāvdaļām, stiprinājumiem un balstiem jābūt pienācīgi izgatavotiem, pareizi uzstādītiem, pietiekami izturīgiem un lietotiem tikai tiem paredzētajam mērķim, regulāri testētiem un pārbaudītiem saskaņā ar normatīvajos aktos noteiktajām prasībām;
- ar pacelšanas iekārtām un to aprīkojumu drīkst strādāt tikai kvalificēti nodarbinātie, kuri ir apmācīti attiecīgo iekārtu lietošanā;
- uz pacelšanas iekārtām un to aprīkojuma skaidri jānorāda maksimālo paceļamās kravas svaru;
- pacelšanas iekārtas un to aprīkojumu atļauts izmantot tikai tam paredzētajam mērķim.

- transportlīdzekļus materiālu pārvietošanai un zemes darbiem paredzētos mehānismus ir nepieciešams uzturēt darba kārtībā, lietot tikai tiem darbiem, kādiem tie paredzēti;
- transportlīdzekļu vadītājiem un mehānismu operatoriem jābūt īpaši apmācītiem;
- obligāti jāveic attiecīgi drošības pasākumi, lai nepieļaut transportlīdzekļu un mehānismu iekrišanu izraktajās būvbedrēs, tranšejās vai ūdenī;
- ja nepieciešams, transportlīdzekļus un mehānismus aprīkot ar īpašām konstrukcijām, kas, tiem gāžoties, pasargātu apkalpojošo personālu no saspiešanas, kā arī no krītošiem priekšmetiem;
- instalācijas, iekārtas un instrumentus, arī rokas instrumentus (darbināmus ar elektropiedziņu vai bez tās) uzturēt darba kārtībā, lieto tikai tiem paredzētajam mērķim;
- nodarbinātiem, kas izmanto instalācijas, iekārtas un instrumentus, arī rokas instrumentus (darbināmus gan ar elektropiedziņu vai bez tās), jābūt speciāli apmācītiem;
- veicot zemes darbus obligāti jāizmanto piemērotus balstus vai nostiprina malas, sienas vai nogāzes;
- novērst risku, kas saistīts ar nodarbināto, materiālu vai objektu krišanu;
- nodrošināt iespēju nodarbinātajiem nokļūt drošībā ugunsgrēka gadījumā vai arī citās bīstamās situācijās;
- pirms rakšanas darbu sākuma jāveic pasākumus, lai noteiktu un līdz minimumam samazinātu risku, kas saistīts ar pazemes kabeļiem un citām sadales sistēmām;
- izraktā grunts, būvmateriāliem un transportlīdzekļiem jābūt drošā attālumā no būvbedres un, ja tas nepieciešams nodarbināto drošībai un veselības aizsardzībai, atdalīt to ar atbilstošu aizsargnožogojumu.
- betona karkasus un to sastāvdaļas, veidņus, gatavās būvdetaļas vai pagaidu balstus un balstu konstrukcijas uzstādīt un nojaukt tikai darba vadītāja vai cita darba devēja norīkota nodarbinātā uzraudzībā, kuram ir nepieciešamās zināšanas un pieredze attiecīgajā jomā;
- veikt atbilstošus drošības pasākumus, lai pasargātu nodarbinātos no riska, ko rada konstrukcijas nestabilitāte vai nepietiekama stiprība;
- veidņu, pagaidu balstu un balstu konstrukcijas izgatavot, uzstādīt un uzturēt tā, lai tās droši izturētu darba procesā paredzētās slodzes un deformācijas.

- ja nodarbinātie strādā uz jumta vai kādas citas virsmas, kas gatavota no trausliem materiāliem, kuriem var izkrist cauri, jāveic drošības pasākumus, lai izvairītos no kritiena vai netīšas uzkāpšanas uz neizturīgajām virsmām.

1.5. Pašnodarbinātajiem, uzraudzības un kontroles institūcijām, saskaņā ar MK 2003.gada 25.februāra noteikumu Nr.92 „Darba prasības, veicot būvdarbus” IX sadaļu, ir šādi pienākumi:

- pirms darbu vai darbības uzsākšanas būvlaukumā informēt projekta izpildes koordinatoru vai citas atbildīgās personas par attiecīgo darbības veidu, kā arī koordinēt savu darbību darba aizsardzības jomā;

- ievērot normatīvajos aktos par darba aprīkojuma un individuālo aizsardzības līdzekļu lietošanu noteiktās prasības;

- projekta sagatavošanas koordinators, projekta izpildes koordinators un darbuzņēmēja norādījumus.

9. Būvniecības ilgums.

Būvniecības ilgumu nosaka pasūtītājs, vienojoties ar būvuzņēmēju atbilstoši būvniecības tāmē aprēķinātajam atsevišķu darbu veidu veikšanai nepieciešamajam laika patēriņam. Izvērstu būvdarbu kalendāro grafiku sastāda būvuzņēmējs darbu veikšanas projektā.

Darbaspēka, mehānismu un būvmateriālu plūsmu plānot tā, lai būvniecība iekļautos plānotajos termiņos.

Lai panāktu ražošanas līdzekļu efektīvu izmantošanu, būvniekam jāparedz šādi pasākumi:

- savlaicīga visu sagatavošanas darbu izpilde, lai nodrošinātu pamatdarbu racionālu norisi;
- jāplāno galveno būvdarbu mehānizācija un racionāla tehnoloģija;
- racionāli jāizvēlas brigādes un posma sastāvs katra būvdarbu procesa veikšanai;
- jāieplāno vienmērīgs darbaspēka patēriņš visā būvniecības laikā.

Būvatļaujā norāda pasūtītāja pieprasīto būvdarbu veikšanas ilgumu, kas atbilst būvdarbu veicēja civiltiesiskas atbildības apdrošināšanas termiņam (saskaņā ar MK noteikumiem Nr.529 2014.g.2014, p.93.)

Sastādīja:

R.Dmitrijeva